

Βουτηγμένες στο χρυσάφι και το μυστήριο είναι οι τρεις γυναίκες αρχοντικής καταγωγής που αποκάλυψε η αρχαιολογική σκαπάνη πριν από δύο εβδομάδες στην Ελεύθερνα, στις υπώρειες του Ψηλορείτη. Και χρειάστηκε να περάσουν 2.900 χρόνια για να αρχίσουν να αποκαλύπτουν τα μυστικά τους, αν και όπως φαίνεται έχουν ακόμη πολλά να πουν.

Δύο ήταν οι μεγάλες εκπλήξεις που περίμεναν τον καθηγητή Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης και διευθυντή επί 25 χρόνια της ανασκαφής στη νεκρόπολη της Ορθής Πέτρας (έναν από τους τρεις τομείς της αρχαίας Ελεύθερνας) Νίκο Σταμπολίδη. Η πρώτη ήταν ένα τετράγωνο οικοδόμημα (3,5X3,5 μ.) που σωζόταν σε ύψος 2,10 μ. και θύμιζε έντονα τους θαλάμους των μυκηναϊκών τάφων. Με τη διαφορά πως οι μυκηναϊκοί τάφοι χτίζονταν από τον 17ο έως τον 10ο αι. π.Χ. και το νέο εύρημα στην Ελεύθερνα (το οποίο κρυβόταν κάτω από δυο- τρεις πυρές στην περιοχή του Μεγάλου Τύμβου) είναι κατά δύο αιώνες νεώτερο, καθώς ανήκει στα τέλη του 8ου αι. π.Χ. Γεγονός που κάνει τους αρχαιολόγους να μιλούν για μοναδική ανακάλυψη, καθώς αποδεικνύει πως οι αναμνήσεις από τη μυκηναϊκή εποχή ήταν ακόμη έντονες.

«Είναι κάτι μοναδικό. Το σύνολο του ευρήματος στο νεκροταφείο (σ.σ.: περίπου 400 ταφές) από άποψη διατήρησης, συμβολής στην ταφική αρχιτεκτονική, ευρημάτων, συμβόλων και από ανθρωπολογική πλευρά, αποτελεί ένα σπάνιο και μοναδικής σημασίας εύρημα», λέει ο καθηγητής Νίκος Σταμπολίδης. Εντυπωσιακότερη όμως ήταν η συνέχεια, όταν δίπλα στα δεκάδες άδεια αγγεία (τα οποία προφανώς περιείχαν λάδι ή κρασί) εντόπισαν τα οστά τριών γυναικών που είχαν ταφεί η μία σχεδόν πάνω στην άλλη. Η πρώτη είναι άνω των 65 ετών, ενώ οι δύο άλλες είναι 16-17 ετών, σύμφωνα με τις πρώτες εκτιμήσεις του καθηγητή Φυσικής Ανθρωπολογίας και Αρχαιολογικής Ανθρωπολογίας στο Πανεπιστήμιο Adlephi της Νέας Υόρκης Αναγνώστη Αγελαράκη.

Το εντυπωσιακότερο όλων ήταν όταν η σκαπάνη έφτασε κοντά στα κρανία των τριών γυναικών. Εκεί το χώμα άλλαξε υφή- απόδειξη πως είχε αναμειχθεί με οργανικά υλικά, πιθανότατα με υφάσματα και στραφτάλιζε, καθώς τα υφάσματα φαίνεται πως ήταν κεντημένα με χάντρες από φαγεντιανή και χρυσό. Λίγο πιο δίπλα ήταν διάσπαρτα περίτεχνα χρυσά περιτμήτα κοσμήματα με λίθους και προσεγμένη κοκκίδωση, χάλκινα βραχιόλια, χάντρες και σφραγιδόλιθοι από φαγεντιανή, κεχριμπάρι, αιγυπτιακό μπλε και

ορεία κρύσταλλο (πολλοί με εγχάρακτα σύμβολα), πόρπες, ενώτια και σφιγκτήρες για τα μαλλιά.

Την παράσταση από τούτο τον θησαυρό κλέβουν τα έξι χρυσά επιστήθια κοσμήματα. Όχι μόνο λόγω του πολύτιμου υλικού τους, αλλά επειδή είναι διακοσμημένα με λίθους, γεγονός μοναδικό για την εποχή, καθώς τέτοιου είδους κοσμήματα είναι γνωστά μόνο στην ελληνιστική εποχή. Λιοντάρια- χαρακτηριστικά σύμβολα δύναμης και εξουσίας της εποχής που έχουν βρεθεί σε ασπίδες - αλλά και νεαροί θεοί απεικονίζονται στα μοναδικής σημασίας κοσμήματα, δεδομένου πως ενώ πραγματοποιούνται 200 χρόνια ανασκαφές στην Κρήτη μόνο δύο ανάλογα κοσμήματα αυτής της περιόδου (8ου7ου αιώνα π.Χ.) έχουν βρεθεί στο Ιδαίον Άντρον και στον Τεκκέ Ηρακλείου και αυτά χωρίς λίθους.

Ποιες ήταν τελικά οι τρεις γυναίκες του τάφου; «Τα σύμβολα που φέρουν τα κοσμήματά τους δείχνουν πως ανήκαν σε υψηλό κοινωνικό status και ήταν πιθανόν πριγκίπισσες.

Κάποια από τα σύμβολα- όπως ο Πότης Θηρών, ο νεαρός θεός δηλαδή που συνοδεύεται από άγρια ζώα- φανερώνουν πως είχαν πιθανόν ιερατικό αξίωμα», εξηγεί στα «ΝΕΑ» ο καθηγητής και ανασκαφέας Νίκος Σταμπολίδης. Όσο για τη μεταξύ τους σχέση, ο κ. Σταμπολίδης διευκρινίζει πως δεν έχει ολοκληρωθεί προς το παρόν η ανθρωπολογική μελέτη. «Δεν γνωρίζουμε αν είχαν συγγενική σχέση, όπως είχε αποδειχτεί σε περσινό εύρημα, όπου η συγγένεια των νεκρών που βρέθηκαν σε πιθάρια διαπιστώθηκε από την κληρονομική δυσπλασία των δοντιών τους».

Πηγή:Τα Νέα